

Raport anual 2003

opcom

CUPRINS

Mesajul Directorului General

1. Momente cheie ale reformei energetice din România
2. Rolul Operatorului Pieței de Energie Electrică din România
3. Organizarea OPCOM
4. Structura pieței de energie electrică
5. Coordonatele activității OPCOM
  - Înscrierea la piață
  - Coordonarea activității de prognoză a cererii de energie electrică
  - Programarea funcționării unităților dispecerizabile
  - Administrarea tranzacțiilor comerciale
  - Supravegherea funcționării pieței
  - Dezvoltarea IT&T și publicarea informațiilor
  - Strategie și dezvoltare
  - Cooperare
6. Sistemul de management al calității
7. Raportul financiar

Mesajul Directorului General

Cele trei trăsături caracteristice pentru activitatea OPCOM în anul 2003 le constituie preocuparea pentru consolidarea instituțională, îndeplinirea rolului în cadrul pieței de energie electrică și redefinirea strategiei de dezvoltare în contextul modificărilor legislative reprezentate de adoptarea “Legii energiei electrice”, a „Foii de parcurs din domeniul energetic din România” și a adaptărilor legislației secundare.

Dezvoltarea OPCOM s-a desfășurat sub semnul eforturilor în vederea îndeplinirii sarcinilor permanente rezultate din Condițiile licenței acordate de Autoritatea de Reglementare pentru administrarea pieței de energie electrică, în contextul cadrului de reglementare în vigoare, precum și în vederea asigurării condițiilor de implementare a noii platforme de tranzacționare.

Conceptul noii platforme de tranzacționare a fost definit în primele luni ale anului 2003, prin elaborarea “Foii de parcurs din domeniul energetic din România” în conjuncție cu oportunitățile pe care le oferă finanțările principalilor donori implicați în dezvoltarea pieței regionale sud-est europene, Comisia Europeană și Banca Mondială. Noua platformă de tranzacționare include reguli și reglementări ce definesc un nou cadru pentru tranzacționarea energiei electrice cu aplicare de la începutul anului 2005, precum și logistica necesară administrării acestui nou cadru de reglementare.

Participant la procesul de definire a noii platforme de tranzacționare și a “Foii de parcurs din domeniul energetic din România”, OPCOM a parcurs în 2003 etapele definirii și aprobării termenilor de referință pentru proiectul finanțat de Banca Mondială și pentru proiectele din cadrul programelor PHARE 2001 și 2002, a contribuit de asemenea la finalizarea licitației aferente proiectului pentru definirea pieței financiare (în 2003) și de asistență tehnică la implementarea acesteia (aprilie 2004). Luna mai 2004 reprezintă momentul semnării contractelor pentru lansarea comercială a bursei OPCOM și implementarea pieței de echilibrare de către Operatorul de Sistem în cadrul proiectului „Piața de energie electrică” finanțat de Banca Mondială.

În cadrul acestui proiect, o componentă esențială o constituie elaborarea Noului cod comercial pentru piața angro de energie electrică, la definirea căruia OPCOM a acordat întregul său suport autorității de reglementare respectiv consultantului Kema International B.V. și a cărui aprobare neîntârziată OPCOM o susține, ca o componentă a viziunii sale de implementare în România a mecanismelor consacrate în Europa pentru tranzacționarea concurențială a energiei electrice.

OPCOM a acționat în consens cu Delegația Comisiei Europene și reprezentanții Băncii Mondiale, cu autoritatea de implementare, unitatea de contractare a programelor Phare și autoritatea de reglementare pentru alinierea dezvoltării platformei informatice de tranzacționare și decontare la prevederile Noului cod comercial. Această platformă se implementează în cadrul OPCOM în baza proiectului de furnizare aferent programului PHARE 2000.

Ținta strategică a implementării tuturor acestor proiecte o constituie consolidarea Operatorului Pieței de Energie Electrică din România, pentru a deveni o bursă exemplară, oferind operatorilor activi pe viitoarea piață regională de energie electrică, mecanisme și condiții atractive în vederea tranzacționării, participarea acestora reprezentând garanția necesară supraviețuirii în competiția burselor din Europa pe care evoluția procesului de integrare o presupune.

În anul 2003, OPCOM a fost partenerul Universității din Ljubljana pentru organizarea la București a celei de-a treia Conferințe Balcanice pentru Energie Electrică, participând totodată cu lucrări de specialitate la o serie de manifestări internaționale (vizite de documentare și discuții tehnice, grupe de lucru, seminarii, conferințe) abordând restructurarea sectorului energetic în țările din estul Europei, evoluția piețelor interne de energie electrică în condițiile dereglementării, mecanisme de tranzacționare pentru susținerea energiei regenerabile în țările în curs de aderare la Uniunea Europeană.

O preocupare constantă a managementului OPCOM a constituit-o definirea, dimensionarea și implementarea structurii organizatorice optime corespunzător strategiei și perioadei de implementare a acesteia. Consecvent politiciii de asigurare a resurselor umane și materiale necesare activităților de operare și dezvoltare, OPCOM a alocat resurse financiare necesare obiectivelor prioritare de pregătire a personalului și asigurare a unei logistici moderne și fiabile.

Victor IONESCU
DIRECTOR GENERAL
OPERATORUL PIEȚEI DE ENERGIE ELECTRICĂ DIN ROMÂNIA

Momente cheie ale reformei sectorului energetic din România

În anul 2003, cadrul legislativ a fost dezvoltat prin adoptarea "Legii energiei electrice" (nr. 318/2003) și aprobarea "Foii de parcurs din domeniul energetic din România" (HG nr. 890/2003), fiind astfel preluate în legislația română prevederile Directivei UE.

Politica energetică a continuat să se focalizeze pe restructurarea sectorului energetic, fiind adoptate următoarele hotărâri de guvern, cu efect asupra gradului de concentrare a sectorului producerii de energie electrică, în sensul scăderii acestuia și în scopul asigurării unui mediu concurențial:

- HG nr. 1524/2002 respectiv 1580/2003 privind reorganizarea Societății Comerciale de Producere a Energiei Electrice și Termice "Termoelectrica" și înființarea a patru noi societăți comerciale cu personalitate juridică: S.C. Electrocentrale Rovinari S.A., S.C. Electrocentrale Turceni S.A., S.C. Electrocentrale Bucuresti S.A., S.C. Electrocentrale Galați S.A.

- HG 103/2004 privind reorganizarea S.C. Termoelectrica S.A. și a Companiei Naționale a Lignitului Oltenia și înființarea S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A., S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. și S.C. Complexul Energetic Craiova S.A.

Gradul de deschidere a pieței energiei electrice către concurență a fost majorat la 40% prin HG 1563/2003.

29 ianuarie 2004

Reorganizarea S.C. Termoelectrica S.A. și a Companiei Naționale a Lignitului Oltenia și înființarea: S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A., S.C. Complexul Energetic Turceni S.A., S.C. Complexul Energetic Craiova S.A.

23 decembrie 2003

Reorganizarea S.C. Termoelectrica S.A. și înființarea S.C. Electrocentrale Galați S.A.

18 decembrie 2003

Majorarea gradului de deschidere a pieței energiei electrice către concurență la 40%.

29 iulie 2003

Aprobarea "Foii de parcurs din domeniul energetic din România".

8 iulie 2003

Adoptarea „Legii Energiei Electrice”.

18 decembrie 2002

Reorganizarea S.C. Termoelectrica S.A. și înființarea S.C. Electrocentrale Rovinari S.A., S.C. Electrocentrale Turceni S.A., S.C. Electrocentrale Bucuresti.

februarie-iunie 2002

Reorganizarea S.C. Termoelectrica S.A. și transmiterea unor centrale electrice de termoficare în administrarea consiliilor locale.

17 ianuarie 2002

Majorarea gradului de deschidere a pieței energiei electrice către concurență la 33%.

24 decembrie 2001

Reorganizarea Societății Comerciale de Distribuție și Furnizare a Energiei Electrice "Electrica" - S.A.

20 decembrie 2001

Majorarea gradului de deschidere a pieței energiei electrice către concurență la 20%.

octombrie noiembrie 2001

Reorganizarea S.C. Termoelectrica S.A. și înființarea de noi societăți comerciale (inclusiv S.C. Electrocentrale Deva - S.A.).

12 iulie 2001

Aprobarea „Strategiei Naționale de dezvoltare energetică a României pe termen mediu 2001-2004”.

19 octombrie 2000

Majorarea gradului de deschidere a pieței energiei electrice către concurență la 15%.

13 iulie 2000

Reorganizarea Companiei Naționale de Electricitate - S.A. și înființarea Companiei Naționale de Transport al Energiei Electrice "Transelectrica" - S.A., Societatea Comercială de Producere a Energiei Electrice și Termice "Termoelectrica" - S.A., Societatea Comercială de Producere a Energiei Electrice "Hidroelectrică" - S.A., Societatea Comercială de Distribuție și Furnizare a Energiei Electrice "Electrica" - S.A.; înființarea în structura C.N. "Transelectrica" - S.A. a filialei Societatea Comercială "Operatorul Pieței de Energie Electrică" - S.A.

18 februarie 2000

Stabilirea gradului de deschidere a pieței energiei electrice către concurență la 10%.

22 octombrie 1998

Înființarea Autorității Naționale de Reglementare în domeniul Energiei - ANRE.

2 iulie 1998

Reorganizarea Regiei Autonome de Electricitate "Renel" și înființarea Companiei Naționale de Electricitate - S.A., a Societății Naționale "Nuclearelectrica" - S.A. și a Regiei Autonome pentru Activități Nucleare.

Rolul Operatorului Pieței de Energie Electrică din România

OPCOM are rolul de administrator al pieței de energie electrică conform legislației primare și secundare în vigoare, furnizând cadrul organizat pentru desfășurarea tranzacțiilor comerciale angro cu energie electrică în condiții de obiectivitate, transparență și echidistanță.

Funcțiile OPCOM sunt definite de HG 627/iulie 2000 și "Legea energiei electrice", respectiv "Codul Comercial al Pieței Anglo de Energie Electrică" emis de ANRE și Condițiile Licenței nr. 407/2001 pentru Administrarea Pieței Anglo de Energie Electrică din România.

ADUNAREA GENERALĂ A ACȚIONARILOR / SHAREHOLDERS ASSEMBLY

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE / BOARD OF ADMINISTRATION

DIRECTOR GENERAL / CHIEF EXECUTIVE OFFICER

**DIRECȚIA ADMINISTRAREA PIEȚEI
DE ENERGIE ELECTRICĂ
ELECTRICITY MARKET
ADMINISTRATION UNIT**

**DIRECȚIA SUPRAVEGHEREA ȘI
DEZVOLTAREA PIEȚEI DE ENERGIE ELECTRICĂ
ELECTRICITY MARKET
SURVEILLANCE AND DEVELOPMENT UNIT**

**DIRECȚIA ECONOMICĂ, ADMINISTRATIVĂ
ECONOMIC, ADMINISTRATIVE UNIT**

**SECRETARIATUL GENERAL
GENERAL
SECRETARY DEPARTMENT**

**SERVICIUL ADMINISTRARE
SISTEM INFORMATIC
IT SYSTEM
ADMINISTRATION DEPARTMENT**

**SERVICIUL DEZVOLTARE
SISTEM INFORMATIC
IT SYSTEM
DEVELOPMENT DEPARTMENT**

**ADUNAREA GENERALĂ A ACȚIONARILOR
SHAREHOLDERS ASSEMBLY**

Victor MOCANU (Consilier al Ministrului Economiei și Comerțului / Counsellor of the Minister of Economy and Commerce)

Dumitru BĂRĂSCU (Director Adjunct - Direcția Generală Bugete, Economico-Financiar și Administrativ - Ministerul Economiei și Comerțului / Deputy Manager - General Directorate for Budgets, Finance and Administrative - Ministry of Economy and Commerce)

Marius UNTESCU (Director - Direcția Generală Politică Energetică - Ministerul Economiei și Comerțului / Director - General Directorate for Energy Policy - Ministry of Economy and Commerce)

**CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE
BOARD OF ADMINISTRATION**

Anca DOBRICĂ - Președinte / President (Consilier - Ministerul Economiei și Comerțului / Counsellor - Ministry of Economy and Commerce)

Paul ICHIM (Consilier - Ministerul Finanțelor Publice / Counsellor - Ministry of Public Finance)

Victor IONESCU (Director General - OPCOM / Chief Executive Officer - OPCOM)

Victor IONESCU, Director General/ Chief Executive Officer

**DIRECȚIA ADMINISTRAREA PIEȚEI DE ENERGIE ELECTRICĂ
ELECTRICITY MARKET ADMINISTRATION UNIT**

Luminița LUPULUI, director

**SERVICIUL PROGRAMAREA FUNCȚIONĂRII
UNITĂȚILOR DISPECERIZABILE
DISPATCHABLE UNITS SCHEDULING DEPARTMENT**

Bogdan ACHIM, șef serviciu / head of department

Gheorghe DIACONU

Georgeta ION

Alexandru Eugeniu STAN

Mirela TOMA

Cristian TUDORACHE

**SERVICIUL ADMINISTRAREA TRANZACȚIILOR COMERCIALE
COMMERCIAL ARRANGEMENTS ADMINISTRATION DEPARTMENT**

Silvia Liliana CONSTANTINESCU

Viorica COZMA

Teișoara HOBEANU

Vasile IANCU

Camelia MARINESCU

Gabriel ROȘIORU

Gabriela Sanda STĂNESCU

Mihaela TOȘU

Victoria VASILEVSCHI, șef serviciu / head of department

**SERVICIUL PROGNOZE ȘI SINTEZE FUNCȚIONARE SEN
DEMAND FORECAST & NES OPERATION
SYNTHESIS DEPARTMENT**

Smaranda GHINEA

Roxana Maria PALADE

Carmen TEODOROIU

Constantin VASILEVSCHI, șef serviciu / head of department

Gherghina Dida VLĂDESCU

**SERVICIUL SECRETARIAT GENERAL
GENERAL SECRETARY DEPARTMENT**

Mircea CACUCI

Mirela Mădălina CASIAN

Gheorghe DUȚĂ

Doina Mirela DUTOIU

Geta Paula GRĂMESCU

Constantin GRIGORESCU

Ioan MĂNICUȚĂ, șef serviciu / head of department

Lenuța Elena MUREA

Claudia Georgeta NEDA

Aurelia STANCA

Ileana VLAD

**DIRECȚIA SUPRAVEGHEREA ȘI DEZVOLTAREA PIEȚEI DE
ENERGIE ELECTRICĂ
ELECTRICITY MARKET SURVEILLANCE AND
DEVELOPMENT UNIT**

Lucian PALADE, director

**SERVICIUL MECANISME DE GARANTARE ȘI
INSTRUMENTE FINANCIARE
SECURITY MECHANISM AND FINANCIAL INSTRUMENTS
DEPARTMENT**

Daniela BULBOACĂ

Diana Alexandra GERENDY

Andreea Valentina GHICA

Rodica Antoaneta POPA, șef serviciu / head of department

**SERVICIUL OPTIMIZARE HIDRO
HYDRO OPTIMIZATION DEPARTMENT**

Adriana CERNAT șef serviciu / head of department

Mihaela CONSTANTINESCU

Maria DUMITRESCU

**SERVICIUL COOPERARE INTERNAȚIONALĂ
INTERNATIONAL COOPERATION DEPARTMENT**

Alina Gabriela CÎRSTEA

Mirela SÂNDULESCU, șef serviciu / head of department

Constantin TUICĂ

**SERVICIUL SUPRAVEGHEREA FUNCȚIONĂRII PIEȚEI DE
ENERGIE ELECTRICĂ
ELECTRICITY MARKET SURVEILLANCE DEPARTMENT**

Adriana FUIOREA

Cristina ȘETRAN, șef serviciu / head of department

Daniela TEODOR

**SERVICIUL ADMINISTRARE SISTEM INFORMATIC
IT SYSTEM ADMINISTRATION DEPARTMENT**

Remus BĂRSĂNESCU șef serviciu / head of department

Gheorghe DULGHERU

Ovidiu Gil GEORGESCU

Nicolae Constantin OLARU

Marian Sultănel PETRESCU

Victor Florian POPESCU

Mircea Dragomir TĂNASE

Adrian TUDORA

**DIRECȚIA ECONOMICĂ, ADMINISTRATIVĂ
ECONOMIC, ADMINISTRATIVE UNIT**

Silvia FEDIUC, director

**SERVICIUL FINANCIAR, CONTABILITATE, RATE
DE ALOCARE
FINANCIAL, ACCOUNTING, ALLOCATION
INSTALLMENT DEPARTMENT**

Sorin Constantin BEIȘ

Ramona CROITORU

Liliana DINU

Iulia GANGA, șef serviciu / head of department

Floarea GAVRILESCU

Oana Elena GAVRILESCU

**SERVICIUL ADMINISTRATIV, PATRIMONIU
ADMINISTRATIV, PATRIMONY DEPARTMENT**

Ion ION, șef serviciu / head of department

Carmen LUNGAN

Dumitru NEDA

Valentin NEDA

Romi Marian PITIȘ

Marius VASILESCU

**SERVICIUL DEZVOLTARE SISTEM INFORMATIC
IT SYSTEM DEVELOPMENT DEPARTMENT**

Gheorghe GERENDY

Gheorghe SBĂRNEA

Structura pieței de energie electrică

Conform prevederilor "Foii de parcurs din domeniul energetic din România", dezvoltarea sectorului energetic se bazează pe obiective pe termen lung care reflectă cererile economiei referitoare la asigurarea resurselor energetice și a siguranței energetice, eficiență energetică, utilizarea resurselor regenerabile, protecția mediului. Pentru respectarea acestor principii și pentru armonizarea cu acquis-ul comunitar, structura și modelul pieței de energie electrică sunt orientate către o piață integral concurențială, legislația secundară răspunzând acestor cerințe printr-o serie de reglementări privind funcționarea pieței de energie electrică din România, reglementări emise de Autoritatea Competentă în cursul anului 2003. Conform cadrului de reglementare actual, piața angro de energie electrică este structurată în două segmente:

- piața reglementată în care tranzacțiile cu energie electrică se desfășoară prin următoarele tipuri de contracte, cu cantități determinate și prețuri reglementate:

- contracte de portofoliu, încheiate de S.C. Termoelectrica S.A. și cele trei filiale cu personalitate juridică ale acesteia: S.C. Electrocentrale București S.A., S.C. Electrocentrale Deva S.A. și S.C. Electrocentrale Galați S.A., precum și cele trei complexe energetice: S.C. Complexul Energetic Craiova S.A., S.C. Complexul Energetic Turceni S.A. și S.C. Complexul Energetic Rovinari S.A. cu cele opt filiale ale Societății Comerciale de Distribuție și Furnizare a Energiei Electrice "Electrica" - S.A.;

- contracte reglementate de vânzare-cumpărare a energiei electrice, încheiate de S.C. Hidroelectrică S.A. cu cele opt filiale ale Societății Comerciale de Distribuție și Furnizare a Energiei Electrice "Electrica" - S.A.;

- contractul de tip PPA, încheiat de S.N. Nuclearelectrică S.A., pentru întreaga cantitate de energie electrică livrată în S.E.N., cu cele opt filiale ale Societății Comerciale de Distribuție și Furnizare a Energiei Electrice "Electrica" - S.A.;

- contracte pentru energia electrică corespunzătoare energiei termice produse în cogenerare, încheiate de către producătorii

independenți și autoproducători cu filiala Societății Comerciale de Distribuție și Furnizare a Energiei Electrice "Electrica" - S.A. Pe teritoriul căreia se află centrala;

- contracte cu preț reglementat de vânzare-cumpărare a energiei electrice produse în microhidrocentrale, încheiate de S.C. Hidroelectrică S.A. cu cele opt filiale ale Societății Comerciale de Distribuție și Furnizare a Energiei Electrice "Electrica" - S.A.

- piața concurențială în care tranzacțiile cu energie electrică se desfășoară prin următoarele tipuri de contracte:

- contracte bilaterale cu producătorii interni ale furnizorilor, încheiate în vederea asigurării consumului aferent consumatorilor eligibili;

- contracte de import ale producătorilor interni, pentru asigurarea obligațiilor din contractele de portofoliu;

- contracte de import ale furnizorilor;

- contracte de export;

- contracte ale furnizorilor, alții decât cei care vând la tarife reglementate consumatorilor captivi;

- contracte negociate ale producătorilor independenți și autoproducătorilor, alții decât cei deținători de contracte de portofoliu;

- tranzacții pe piața spot, la prețul marginal de sistem. Participanții se pot asigura împotriva variabilității prețului marginal de sistem prin încheierea unor contracte bilaterale fără cantități ferme.

Producători	(44 licențiați, 22 înscriși, 20 activi)
Operator de Transport	(1 licențiat, 1 înscriș, 1 activ)
Furnizori de Servicii de Sistem	(2 licențiați, 7 înscriși, 7 activi)
Operator de Sistem	(1 licențiat, 1 înscriș, 1 activ)
Operatori de Distribuție	(8 licențiați, 8 înscriși, 8 activi)
Furnizori de Energie Electrică	(56 licențiați, 33 înscriși, 17 activi)
Consumatori Eligibili	(54 licențiați, 31 înscriși, 22 activi)

PARTICIPANȚI LA PIAȚĂ - 31.12.2003

Coordonatele activității OPCOM

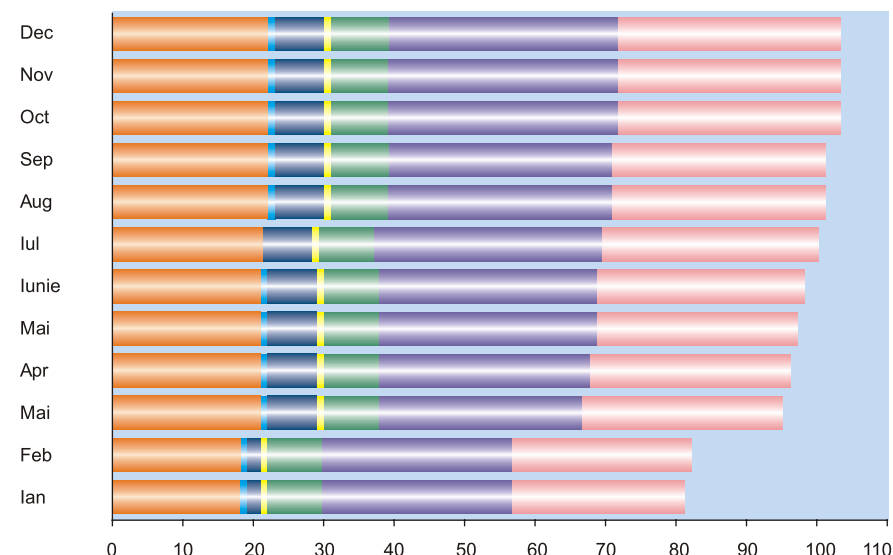
Continua dezvoltare a pieței de energie electrică din România, integrată în procesul de adaptare la evoluțiile europene, a avut ca efect intensificarea activității OPCOM, desfășurată potrivit atribuțiilor și competențelor prevăzute în reglementările în vigoare.

Înscrierea la piață

Ulterior obținerii licenței, un agent economic se poate înscrie ca participant la piața angro de energie electrică, parcurgând următoarele etape:

- completarea și depunerea unei scrisori de intenție la OPCOM;
- furnizarea documentelor de natură tehnică (copie după licență inclusiv condițiile licenței, lista punctelor de măsură asociate punctelor de vânzare-cumpărare a energiei electrice, lista unităților de producere dispecerizabile deținute, informații legate de caracteristicile statice și dinamice ale unităților de producere deținute);
- semnarea protocolului de aderare la piața angro de energie electrică încheiat de participant cu S.C. OPCOM S.A.

Numărul participanților la piață a crescut în mod constant, ca o consecință a reorganizărilor succesive prin care a trecut Societatea Comercială de Producere a Energiei Electrice și Termice “Termoelectrica” S.A., precum și a creșterii continue a gradului de deschidere a pieței concomitent cu micșorarea pragului de eligibilitate.

	Ian	Feb	Mar	Apr	Mai	Iunie	Iul	Aug	Sep	Oct	Nov	Dec
Consumatori eligibili	24	25	28	28	28	29	30	30	30	31	31	31
Furnizori de energie electrică	27	27	29	30	31	31	32	32	32	33	33	33
Operatori de distribuție	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8
Operator de sistem	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Furnizori de servicii de sistem	2	2	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7
Operator de transport	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Producători de energie electrică	18	18	21	21	21	21	21	22	22	22	22	22

Coordonatele activității OPCOM

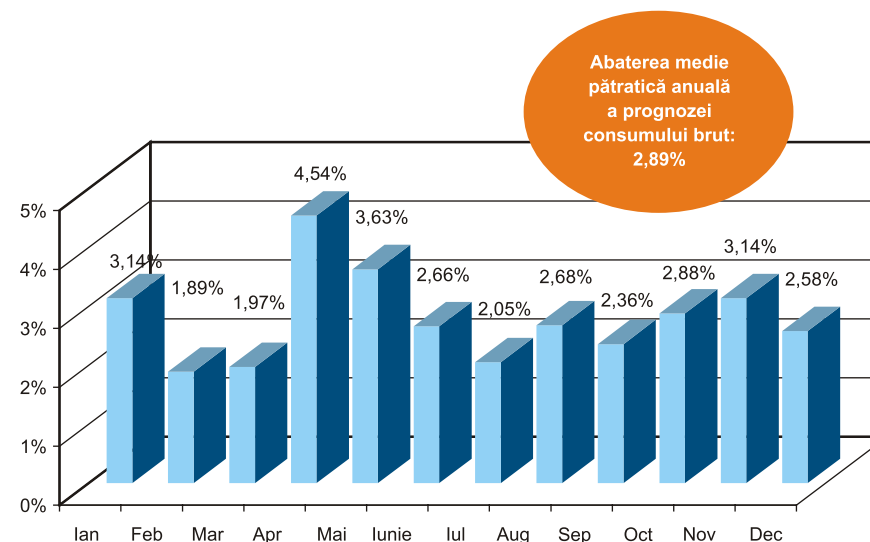
Coordonarea activității de prognoză a cererii de energie electrică

În conformitate cu “Legea energiei electrice”, “Codul comercial al pieței angro de energie electrică” și „Regulamentul de programare și dispecerizare a SEN”, OPCOM “coordonează activitatea de prognoză a cererii de energie electrică pentru planificarea operațională și programarea operativă a SEN”.

Prognoza orară a consumului de energie electrică a țării pe termen scurt, elaborată pentru următoarele două zile (D și D+1), ia în considerare:

- prognozele de consum transmise de furnizori;
- informațiile privind evoluția parametrilor meteorologici;
- date privind consumul de energie electrică a țării, realizat în perioadele anterioare;
- analize statistice privind profilele consumului de energie electrică ale zilelor atipice (Paște, Zi Națională, Crăciun, alte sărbători legale).

În graficul alăturat sunt reprezentate abaterile medii pătratice lunare ale prognozei consumului brut de energie electrică. Față de anul anterior, în anul 2003 s-a înregistrat o diminuare a abaterii medii pătratice cu 0,69%.

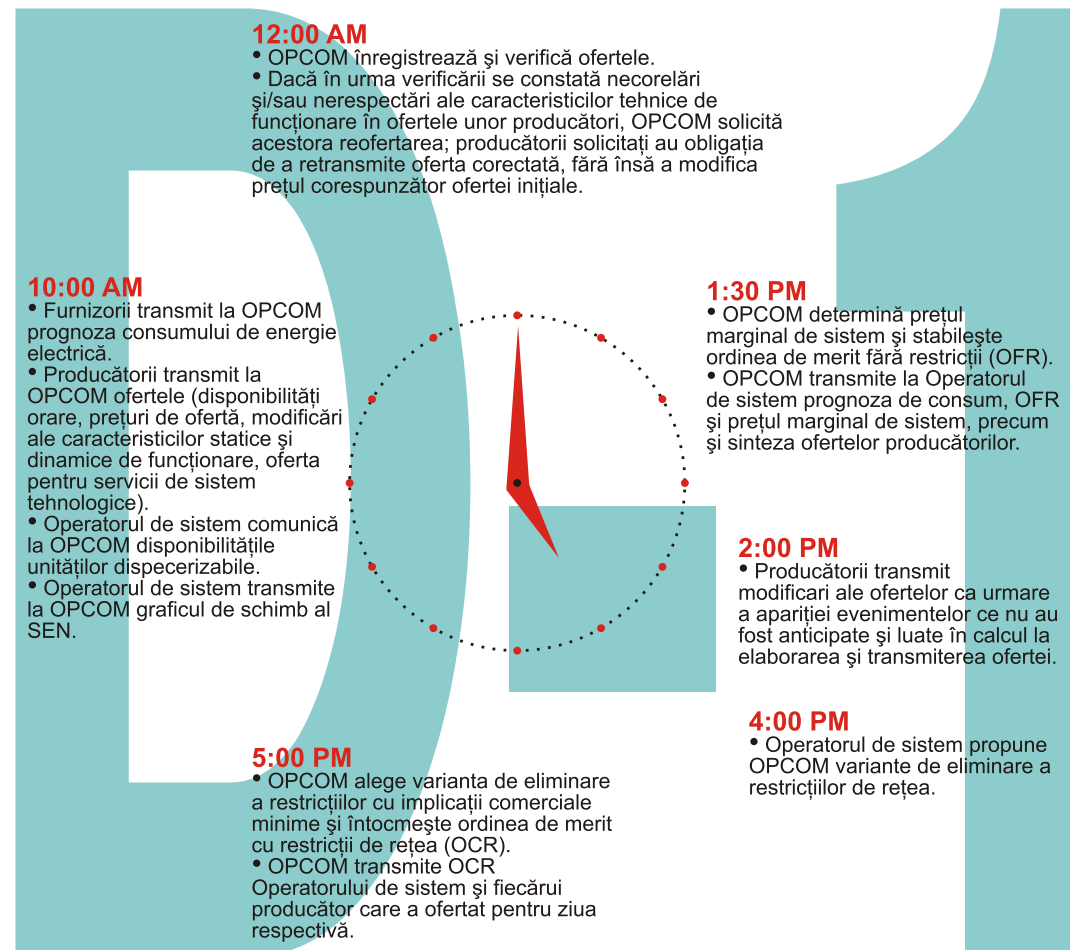
Coordonatele activității OPCOM

Programarea funcționării unităților dispecerizabile (1)

Programarea în ziua D-1 a funcționării unităților dispecerizabile pentru ziua D, cu cele două componente ale sale, programarea producției unităților dispecerizabile și programarea furnizării serviciilor de sistem tehnologice, are drept scop atât acoperirea cererii de energie electrică prin respectarea criteriilor tehnice, comerciale și concurențiale, cât și asigurarea serviciilor de sistem tehnologice necesare funcționării sistemului energetic național în condiții de siguranță și calitate.

Codul comercial al pieței angro de energie electrică și modificările prevăzute de ordinele și deciziile ulterioare emise de Autoritatea Competentă precizează activitățile și termenele orare limită ale procesului de programare, desfășurat zilnic pentru ziua următoare.

OPCOM elaborează zilnic și ordinea de merit orientativă pentru cele 24 de intervale orare ale zilei D+1, permițând anticiparea de către producători a oportunităților de ofertare în ziua următoare.

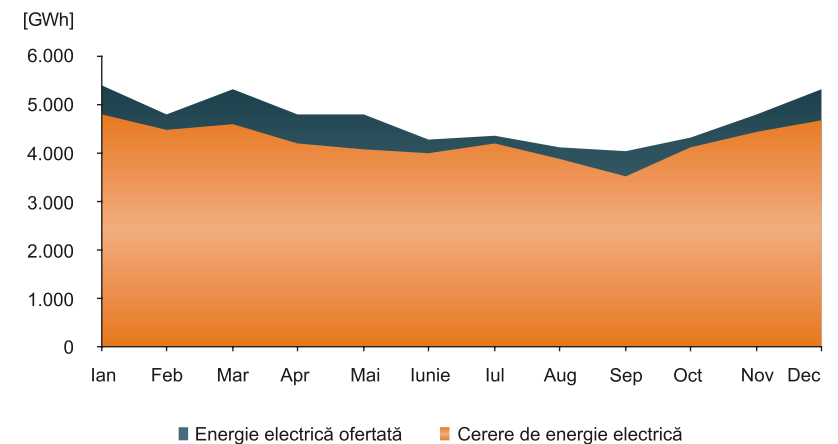
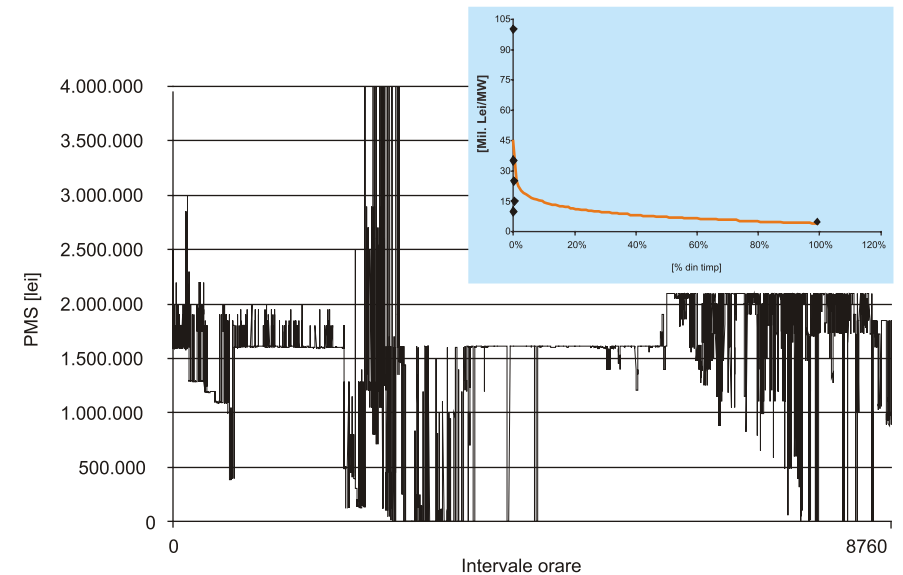
Coordonatele activității OPCOM

Programarea funcționării unităților dispecerizabile (2)

Variația orară a prețului marginal de sistem înregistrat în anul 2003 oferă imaginea unei volatilități ridicate.

Tendențele de manipulare a pieței au fost puse în evidență de valorile mari apărute în ofertele de producție (peste 100.000.000 lei/MWh), ceea ce a determinat măsuri de limitare a prețului marginal de sistem, adoptate de Autoritatea de Reglementare ca prevederi de legislație secundară.

Volumul lunar al energiei oferite, respectiv programate pe ansamblul unităților dispecerizabile ne demonstrează capacitatea SEN de acoperire a consumului chiar și în perioade cu hidraulicitate scăzută (august-noiembrie).

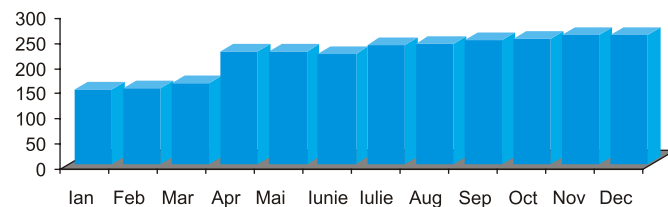

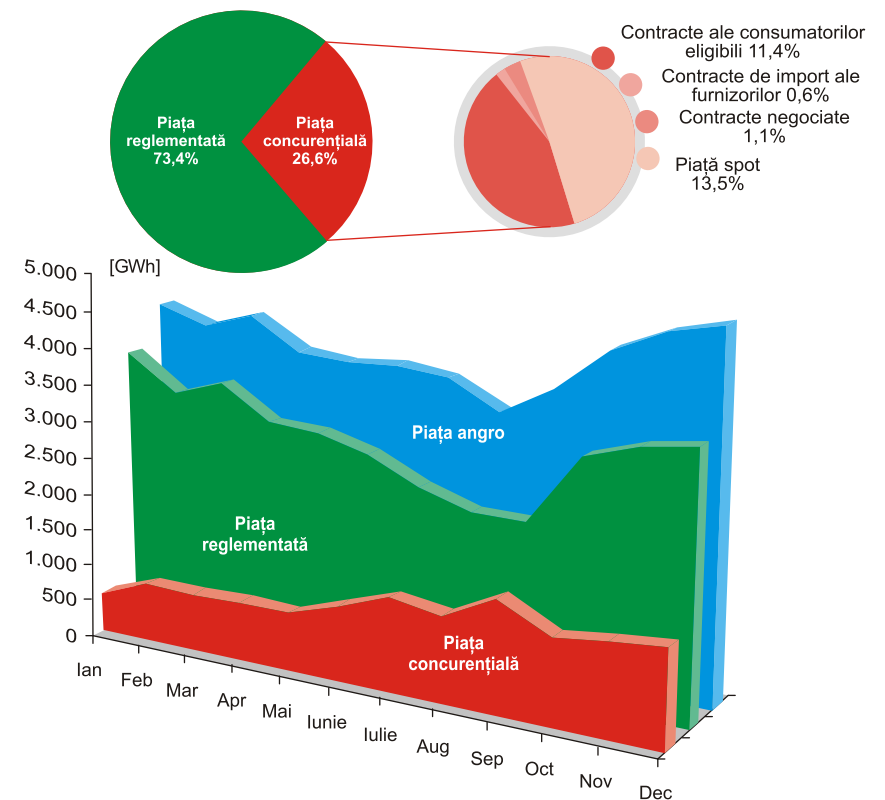
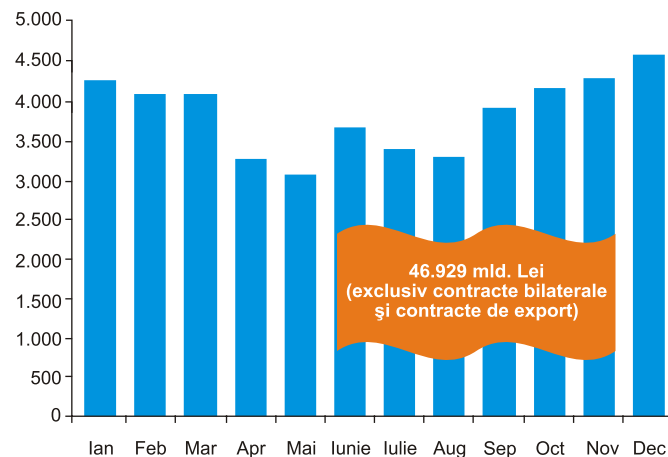
Coordonatele activității OPCOM

Administrarea tranzacțiilor comerciale

Număr de contracte administrate

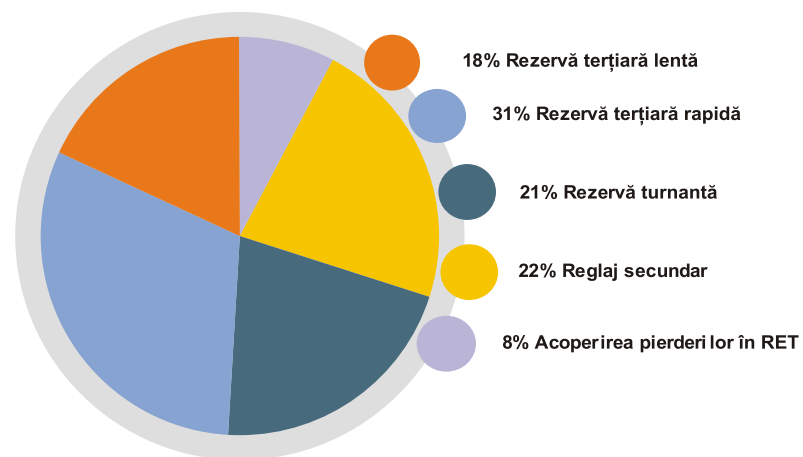
[mld. lei]

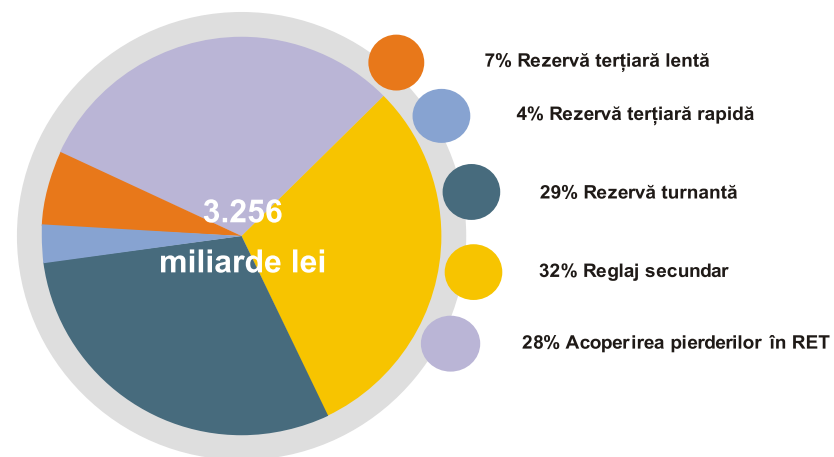
O noutate pentru anul 2003 o constituie piața de redistribuire, pe care au loc tranzacții cu energie electrică între furnizorii consumatorilor captivi, la preț reglementat. Pentru minimizarea costurilor de achiziție, se tranzacționează energie electrică între furnizorii consumatorilor captivi în vederea redistribuirii cantităților achiziționate și neconsumate de unii dintre acești furnizori, către cei care au realizat un consum mai mare decât cel contractat. În anul 2003 s-au tranzacționat pe piața de redistribuire 297 GWh.

Coordonatele activității OPCOM

Cotele de piață ale serviciilor de sistem

Valoarea serviciilor de sistem tranzacționate

Coordonatele activității OPCOM

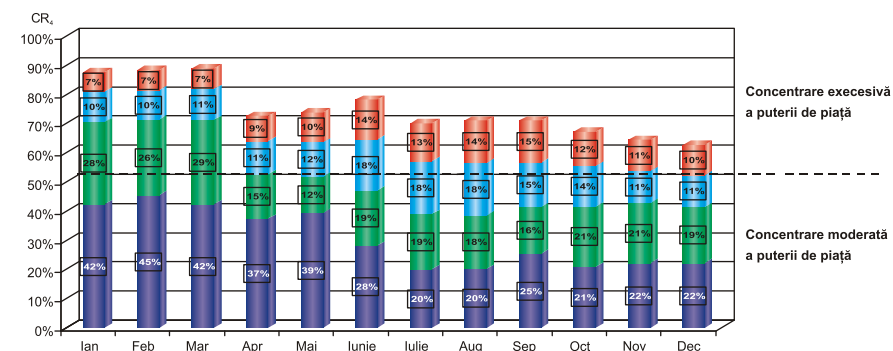
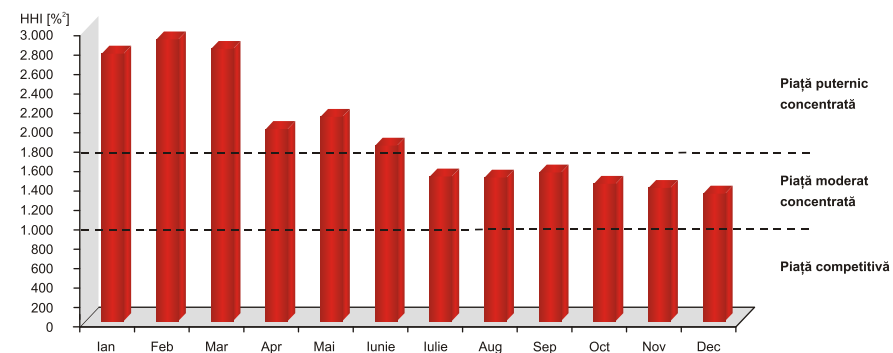

Supravegherea funcționării pieței de energie electrică

Activitatea s-a desfășurat în conformitate cu "Procedura de supraveghere a pieței angro de energie electrică și de informare a Autorității Competente asupra funcționării pieței și asupra conduitei participanților la piață" și în spiritul respectării Condițiilor Licenței, OPCOM transmițând către ANRE rapoarte periodice de supraveghere a funcționării pieței. S-a urmărit identificarea indicatorilor reprezentativi - în special în direcțiile putere de piață, volatilitatea prețului marginal de sistem, rezerva de capacitate - și evaluarea pe baza acestora a semnalelor privind eficiența funcționării pieței de energie electrică din România.

Valoarea maximă a Indicatorului Herfindahl-Hirschman (HHI) s-a înregistrat la nivelul lunii februarie, aproximativ 3.000, în timp ce valoarea minimă de 1.312 a apărut la nivelul ultimei luni indicând, conform domeniilor limită prevăzute în literatura de specialitate, existența unei puteri de piață moderate.

Deși cotele de piață ale unora din producătorii importanți s-au redus semnificativ, de la aproximativ 40% până la 20%, dinamica Raportului Concentrației primilor patru producători (CR 4) se înscrie încă în domeniul (50-100)%, cu un maxim de aproximativ 90% înregistrat la nivelul lunii martie, respectiv un minim de 63% în ultima lună a anului 2003.

Coordonatele activității OPCOM

Dezvoltarea IT&T publicarea informațiilor

În ceea ce privește sistemul informatic și infrastructura de comunicație, în decursul anului 2003, în condițiile creșterii numărului de participanți la piață, a fost respectată în totalitate obligația stipulată prin Condiția 30 a Licenței nr. 407 privind asigurarea funcționării permanente și în condiții de siguranță a rețelei de calculatoare a OPCOM, a serviciilor de poștă electronică, intranet/internet și a altor aplicații software, asigurându-se astfel un cadru optim de desfășurare a activității de administrare a pieței angro de energie electrică, din punctul de vedere al siguranței și eficienței.

În scopul verificării și îmbunătățirii sistemului IT s-au realizat audituri de securitate atât pentru sistemul de telecomunicații voce (centrala telefonică) cât și pentru sistemul informatic; de asemenea s-au îmbunătățit procedurile existente în sistemul de management al calității și s-au implementat proceduri specifice, în vederea înlăturării oricărui neconformități cu ISO 9001/2000. Din punct de vedere tehnic au fost integral automatizate procedurile de backup, elaborându-se și instrucțiunile de lucru aferente acestor proceduri, fapt ce a condus la creșterea siguranței sistemului IT.

Referitor la obligația de publicare a datelor și informațiilor despre piață stipulată prin Condiția 32 a Licenței, aceasta a fost respectată prin editarea și publicarea pe propriul site web a unui raport anual conținând informații cu caracter public despre piață, precum și prin publicarea zilnică a prețului marginal de sistem. În paralel a continuat dezvoltarea noului portal opcom.ro, care a devenit funcțional, portal ce oferă informații suplimentare referitoare la rezultatele activității de administrare a pieței angro de energie electrică, aspecte legate de legislația primară și secundară, condiții de înscriere la piață și altele.

Coordonatele activității OPCOM

Strategie și dezvoltare (1)

În anul 2003, societatea a aplicat măsurile de natură strategică pentru a realiza o dezvoltare coerentă și eficientă prin care să îndeplinească permanent responsabilitățile care îi revin conform legislației, evoluției mecanismelor comerciale ale pieței, tendințelor și riscurilor acesteia precum și nivelului de maturitate a participanților la piață.

În conformitate cu “Legea energiei electrice” și corespunzător liniilor de dezvoltare prevăzute în “Foaia de parcurs din domeniul energetic din România”, OPCOM trebuie să aplice o strategie de dezvoltare instituțională și tehnologică aptă să asigure capacitatea globală a Operatorului pieței de energie electrică de a putea îndeplini obiectivul menționat. Realizarea acestui obiectiv general impune ca Operatorul pieței de energie electrică să asigure continuitatea și siguranța derulării operațiunilor curente de administrare a pieței de energie electrică, atât pentru piața fizică cât și pentru piața financiară, astfel încât OPCOM să poată asimila funcțiile bursiere pentru piața fizică de energie electrică, precum și pentru piața financiară, dezvoltare firească a rolului său de administrator al pieței de energie electrică din România. OPCOM are în vedere dezvoltarea mecanismelor pieței fizice a energiei electrice, precum și a celor aferente pieței financiare a energiei electrice, a instrumentelor financiare și de garantare, precum și a contractelor standard, a căror implementare va fi realizată în etape succesive, pe măsura creării condițiilor necesare aplicării. Prin dezvoltarea pieței financiare de energie electrică, OPCOM are în vedere crearea unui mediu de tranzacționare a instrumentelor specifice (instrumente financiare derivate cum ar fi contractele pentru diferențe, futures, cu opțiuni) care să asigure modalități de transfer și diminuare a riscului.

În anul 2003, OPCOM și-a concentrat acțiunile pe următoarele direcții:

- Dezvoltarea de natură instituțională, realizată prin identificarea și aplicarea la timp a acelor soluții de reorganizare internă care să asigure, în condiții de continuitate, coerență și calitate activitățile prestate, preluarea și conformarea la schimbările survenite ca urmare a aplicării deciziilor de restructurare sectorială și a evoluției modelului de piață,

exprimată prin legislația secundară;

- Asigurarea resurselor umane necesare, dezvoltarea eficientă a resurselor umane, crearea și menținerea unei culturi organizaționale, asigurarea resurselor materiale și financiare în măsură să susțină dezvoltarea pentru atingerea obiectivului de mai sus;
- Asigurarea cadrului de funcționare zilnică a pieței de energie electrică în condiții de siguranță, transparentă și echidistanță;
- Contribuția activă la procesul evolutiv al mecanismelor pieței fizice a energiei electrice, precum și a procesului de definire a instrumentelor financiare și de garantare, a căror implementare va fi realizată în etape succesive, pe măsura creării condițiilor necesare aplicării;
- Implementarea cu succes a proiectelor de dezvoltare, derulate cu asistare financiară acordată de Comisia Europeană (prin intermediul programelor PHARE 2000, 2001, 2002) și de Banca Mondială, care asigură procedurile și infrastructura informatică necesare.

Strategia managerială aplicată în anul 2003 de conducerea societății la nivel instituțional a vizat, în principal, următoarele: identificarea și consolidarea activităților nucleu; definirea corectă a proceselor, monitorizarea efectivă a proceselor și sistemelor, pentru identificarea disfuncționalităților, evaluarea și îmbunătățirea, respectiv dezvoltarea proceselor și sistemelor; recrutarea, formarea profesională și motivarea personalului angajat, în vederea asigurării în permanență a unui nucleu stabil, experimentat, activ și bine motivat, caracterizat prin cultură organizațională și profil moral cert; asigurarea serviciilor și bunurilor necesare desfășurării activităților nucleu și suport și sub-contractarea serviciilor auxiliare la un înalt nivel tehnic și calitativ; dezvoltarea capacității instituționale; cultivarea și dezvoltarea relațiilor internaționale ale societății; asigurarea infrastructurii companiei, managementul calității și al serviciilor, necesare pentru a se asigura menținerea calității serviciilor și sistemelor.

Coordonatele activității OPCOM

Strategie și dezvoltare (2)

Implementarea cu succes a proiectelor ce furnizează OPCOM asistență tehnică și suport investițional va asigura operabilitatea funcțiilor bursiere pentru piața fizică de energie electrică (prin două proiecte finanțate de Comisia Europeană în programul PHARE 2000 și de Banca Mondială), precum și pentru piața financiară de energie electrică (prin proiectele de asistență tehnică finanțate de Comisia Europeană în programele PHARE 2001 și PHARE 2002, respectiv prin proiectul de investiții cofinanțat de Comisia Europeană și OPCOM din programul PHARE 2002).

În anul 2003 a început derularea proiectului PHARE RO 0005.01-08 din cadrul programului PHARE 2000 care constă în livrarea la cheie, de către AREVA, a unui sistem informatic și de comunicații integrat, reprezentând noua platformă informatică de tranzacționare a energiei electrice din România. Rezultatul va fi un sistem IT modern și competitiv, care va asigura tranzacționării pe piața fizică fiabilitate, viabilitate, stabilitate și continuitate. Pe parcursul acestui an, dezvoltarea proiectului a fost în permanență controlată atât ca obiect cât și ca schemă temporală pentru o realizare coordonată cu dezvoltarea proiectului RO 0005-01-01 (proiect PHARE de consultanță pentru elaborarea noilor reguli de piață, al cărui beneficiar este ANRE, consultantul fiind Kema International B.V.).

Pe parcursul aceluiași an, societatea a participat la negocierea împrumutului acordat de Banca Mondială Companiei Naționale Transelectrica S.A. pentru finanțarea proiectului „Piața de energie electrică” care conține o componentă destinată OPCOM. Acest proiect, cod P081406, va fi derulat pe termen lung, 2004 – 2007 și obiectivul său prevede furnizarea unei consultanțe cuprinzătoare, prin proiectarea și implementarea Noii Platforme de Tranzacționare (inclusiv a regulilor și reglementărilor necesare, precum și testarea acestora) și asistarea OPCOM, în regim de “twinning” pentru aducerea la funcționare comercială a Bursei energiei electrice - OPCOM. Consultantul va asigura corelarea activității conceptuale care trebuie realizată în vederea proiectării, testării și implementării noului regim de tranzacționare destinat pieței energiei electrice din România. În cadrul proiectului OPCOM va beneficia de asistență tehnică destinată construcției instituționale a bursei de energie electrică și vor fi furnizate instrumentele

informatic destinate îndeplinirii funcției de agent de optimizare hidro, simularea tranzacțiilor pe piața fizică, precum și actualizările sistemului informatic destinat pieței fizice care vor fi necesare ca urmare a realizării etapelor viitoare planificate prin “Foaia de parcurs din domeniul energetic din România”.

Pe parcursul anului 2003 OPCOM a asigurat realizarea etapelor proceselor de licitație pentru selectarea consultantului, anul fiind încheiat cu etapa de depunere, de către firmele selectate în lista scurtă, a ofertelor tehnice și financiare și pregătirea etapei de evaluare a acestora.

Pentru implementarea pieței financiare a energiei electrice, OPCOM va beneficia de o importantă investiție, prin intermediul proiectului PHARE RO 000.586.08.03.02 din cadrul programului PHARE 2002 prin intermediul căruia va fi furnizat un sistem informatic integrat destinat acestei funcții, precum și a unui simulator de piață financiară pentru instruire. Specificațiile tehnice pentru procurarea acestor două sisteme vor fi furnizate de compania SchlumbergerSema în cadrul proiectului PHARE cod RO 0107.10-01, pentru care OPCOM a participat la etapele de evaluare din cadrul licitației internaționale realizată de MFP – OPCP. Asistența tehnică furnizată de compania SchlumbergerSema vizează, de asemenea, pregătirea instituțională a OPCOM ca operator bursier al pieței financiare de energie electrică, precum și a regulilor, reglementărilor și instrumentelor specifice acestei piețe financiare.

Tot în cadrul programului PHARE 2002, OPCOM beneficiază, prin intermediul proiectului PHARE RO 000.586.08.03.01, de asistență tehnică pentru pregătirea investiției constând în modulul de prognoză, dar și pentru asistarea societății la implementarea obiectivelor de investiție menționate anterior. În anul 2003, specialiștii societății au definitivat termenii de referință aferenți acestui proiect, care au fost aprobați de autoritățile de resort. Evoluția modelului de piață va necesita o consultanță adecvată pentru rezolvarea comercială și concurențială a problemelor specifice funcționării sistemelor interconectate: mecanisme de alocare a capacităților de transfer și de stabilire a prețului, tarife de tranzit etc.

Coordonatele activității OPCOM

Cooperare

În cursul anului 2003, OPCOM și-a continuat activitatea de membru cu drepturi depline în Asociația Internațională a Burselor de Energie Electrică – APEX, precum și în cadrul Asociației Burselor de Energie Electrică din Europa – EuroPEX. În decursul anului 2003, specialiștii OPCOM au participat cu lucrări de specialitate la o serie de manifestări internaționale (vizite de documentare și discuții tehnice, grupe de lucru, seminarii, conferințe) în domeniul restructurării sectorului energetic în țările din estul și sud-estul Europei, evoluției piețelor interne de energie electrică în condițiile dereglementării, mecanismelor de tranzacționare pentru susținerea dezvoltării utilizării surselor de energie regenerabilă în țările în curs de aderare la Uniunea Europeană. OPCOM a acționat ca și coorganizator local, în perioada 11-13 iunie 2003, a celei de a 3-a Conferințe balcanice în domeniul energiei, desfășurată la București. Lucrările prezentate și discuțiile ocazionale au abordat problemele restructurării, liberalizării și deschiderii pieței de energie electrică din România, precum și evoluțiile și tendințele care au loc pe plan internațional. În acest context OPCOM și-a exprimat disponibilitatea participării la organizarea pieței regionale de energie electrică avansând propuneri concrete apreciate de participanții la manifestare.

Sistemul de management al calității

Certificarea în luna iulie a sistemului de management al calității din cadrul OPCOM, conform standardelor ISO 9001/2000, de către organismul de certificare Lloyds Register Quality Assurance a reprezentat certitudinea implementării cu succes a sistemului de management al calității.

Maturizarea sistemului de management al calității s-a concretizat prin atingerea următoarelor obiective:

- nivelul de satisfacție a clienților și părților interesate privind serviciile prestate de OPCOM, caracterizat ca fiind excelent,
- profesionalismul angajaților OPCOM cotate de asemenea ca fiind excelent.

Pe ansamblu, la nivelul anului 2003, sistemul de management al calității din cadrul OPCOM a funcționat eficient, foarte aproape de parametrii proiectați.

Eforturile în această direcție urmăresc consolidarea sistemului de management al calității în vederea identificării și pregătirii instrumentelor necesare introducerii principiilor de excelență în afaceri până la sfârșitul anului 2004.

Raport financiar (1)

[mii lei]

Situația patrimoniului

	31- Dec- 00	31- Dec- 01	31- Dec- 02	31- Dec- 03
ACTIVE				
Imobilizări necorporale	124.888	570.933	3.973.686	2.756.200
Terenuri, clădiri și echipamente	2.875.761	5.218.995	4.439.357	11.046.844
Investiții în curs	-	212.712	-	-
Alte imobilizări corporale	2.553.270	5.058.661	8.872.666	-
Total imobilizări corporale	5.429.031	10.490.368	13.312.023	11.046.844
Imobilizări financiare	-	73.164	853.894	851.749
Stocuri	140.565	-	222.848	166.420
Creanțe	21.788.617	33.874.068	23.488.039	23.168.635
Disponibilități	1.195.902	232.251	158.437	1.565.173
Active circulante	23.125.084	34.106.319	23.869.324	24.900.228
Alte active curente	945	595.842	1.155.697	675.404
Total active	28.679.948	45.836.626	43.164.624	40.230.425
PASIVE				
Împrumuturi	-	717.633	4.231.993	5.000.000
Furnizori și alte datorii	13.728.125	15.308.193	17.106.601	13.984.113
Total datorii	13.728.125	16.025.826	21.338.594	18.984.113
Capital social	1.203.500	1.203.500	1.203.500	20.981.200
Rezerve, alte cap. proprii	12.495.171	12.587.778	19.369.378	265.112
Profit nerepartizat	1.253.152	16.019.522	1.253.152	-
Capitaluri proprii	14.951.823	29.810.800	21.826.030	21.246.312
Alte datorii	-	-	-	-
Total pasive	28.679.948	45.836.626	43.164.624	40.230.425

Raport financiar (2)

Situația Cash Flow-ului

[mii lei]

		31- Dec- 00	31- Dec- 01	31- Dec- 02	31- Dec- 03
	Rezultat înainte de impozit	21.947.956	20.317.479	5.123.025	609.523
	Amortizare	366.531	2.646.540	4.690.503	6.681.680
	Modificarea capitalului de lucru	-8.199.505	-1.319.108	-1.901.207	5.408.798
+/-	Stocuri	-139.958	140.565	-222.848	-166.420
+/-	Creanțe	-21.788.617	-12.085.451	10.386.029	-319.404
+/-	Alte datorii curente	-	-	-	-
+/-	Obligații curente	13.728.125	11.220.675	12.096.139	6.374.915
+/-	Cheltuieli în avans	945	-594.897	31.751	-480.293
1	Cash Flow operațional	14.114.982	21.644.911	7.912.321	12.700.001
	Cheltuieli de capital	-124.001	-5.673.964	-6.911.720	-3.484.810
	Investiții financiare	-	-	-	-
2	Cash Flow din investiții	-124.001	-5.673.964	-6.911.720	-3.484.810
3	Cash flow din operații (1+2)	13.990.981	15.970.947	1.000.601	9.215.191
	Cash Flow din finanțare				
+/-	Active financiare	-	-	-	-
+/-	Credite	-	-	3.714.641	5.000.000
	Rezultat financiar	5.586	17.708	-705.858	-1.406.885
	Rezultat excepțional	-218.991	-282.097	-3.091.883	-
	Impozit pe profit	-5.438.960	-5.223.461	-1.894.666	-1.131.420
+/-	Capital propriu	-	-	-	-
	Dividende plătite	-	-	-7.410.678	-
+/-	Alte	-7.140.824	-10.250.846	8.546.280	-10.111.713
	Total Cash Flow din finanțare	12.793.189	-15.738.696	-842.164	-7.650.018
	Cash Flow Disponibil				
+/-	Disponibilități	1.197.792	232.251	158.437	1.565.173
	Disponibil la începutul anului	-	1.195.902	232.251	158.437
	Disponibil la sfârșitul anului	1.197.792	232.251	158.437	1.565.173

Raport financiar (3)

[mii lei]

	31- Dec- 00	31- Dec- 01	31- Dec- 02	31- Dec- 03
Cifra de afaceri	26.722.000	45.320.519	46.002.218	54.065.384
Producția de imobilizări	-	-	-	-
Total producția exercițiului	26.722.000	45.320.519	46.002.218	54.065.384
Alte venituri din exploatare	-	2.682	138.904	512.296
Total venituri din exploatare	26.722.000	45.323.201	46.141.122	54.577.680
Materii prime și materiale	278.748	584.987	1.104.409	2.203.303
Utilități	-	272.819	590.910	313.625
Alte materiale	-	395.119	-	-
Total cheltuieli materiale	278.748	1.252.925	1.695.319	2.516.928
Servicii terți	863.105	7.480.175	12.771.832	12.054.033
Impozite și taxe	111.420	538.773	331.966	17.808
Cheltuieli cu personalul	3.122.470	12.703.808	20.522.093	28.101.331
Alte costuri de exploatare	31.770	484.944	1.006.438	3.189.492
Amortizare	366.531	2.646.540	4.690.503	6.681.680
Total cheltuieli de exploatare	4.774.044	25.107.165	41.018.097	52.561.272
Rezultat înainte de impozit și dobânzi	21.734.551	19.732.437	1.731.123	2.149.737
Rezultatul exploatării	21.947.956	20.216.036	5.123.025	2.016.408
Venituri financiare	5.586	62.359	16.003	133.329
Cheltuieli financiare	-	44.742	721.861	1.540.214
Dobânzi	-	-	-	-
Rezultatul financiar	5.586	17.617	-705.858	-1.406.885
Venituri excepționale	-	241.085	316.022	-
Cheltuieli excepționale	218.991	545.958	3.407.905	-
Rezultat excepțional	-218.991	304.873	-3.091.883	-
TOTAL VENITURI	26.727.586	45.626.645	46.473.147	54.711.009
TOTAL CHELTUIELI	4.993.035	25.697.865	45.147.863	54.101.486
Rezultat înainte de impozit	21.734.551	19.928.780	1.325.284	609.523
Impozit pe profit	5.438.960	5.162.410	1.894.666	1.131.420
Rezultat net	16.295.591	14.766.370	-569.382	-521.897

Contul de profit și pierderi

opcom

16-18 Hristo Botev Blvd., Bucharest - 3, ROMANIA - 030236

Phone: +40 (21) 3071 450; Fax: +40 (21) 3071 400

<http://www.opcom.ro>